

УДК 37.378

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-380-383

ЗОРОЧКІНА Тетяна –

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри початкової і спеціальної освіти
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6321-0852>
e-mail: zvezdochcina@vu.cdu.edu.ua

СКОРОМНА Маріанна –

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогічних технологій початкової освіти
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4633-2484>
e-mail: Skoromna.MV@pdpu.edu.ua

ЛИТВИН Інна –

кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри початкової освіти
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8946-1449>
e-mail: in.litvin19@vu.cdu.edu.ua

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ФОРМУВАННЯ РІШУЧОСТІ ТА ВПЕВНЕНOSTІ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розкривається підготовка майбутніх учителів початкової школи до формування рішучості та впевненості у молодших школярів засобами навчально-тренувальної діяльності.

Розглядається сутність та значення навчально-тренувальної діяльності у шкільній практиці. Визначаються її цілі, функції та особливості, і навіть виділяються основні форми організації. Показано роль навчально-тренувальної діяльності у формуванні у учнів базових навчальних умінь, вольових якостей, самостійності, рішучості та впевненості. Наголошується на значущості даного виду діяльності для розвитку особистості молодших школярів та успішної соціалізації в освітньому процесі.

Навчально-тренувальна діяльність є ефективним засобом формування рішучості та впевненості. У статті розглянуто напрями підготовки майбутніх педагогів до формування рішучості та впевненості у молодших школярів: теоретична підготовка, методична підготовка, практична підготовка, особистісний розвиток майбутніх педагогів.

Висвітлено ефективні засоби навчально-тренувальної діяльності. Визначено, як у початковій школі навчально-тренувальна діяльність допомагає дітям.

Навчально-тренувальні заняття - основна форма визначених занять для всіх учнів. Навчально-тренувальні заняття базуються на широкому використанні теоретичних знань і методичних умінь, застосуванні різноманітних засобів фізичної культури, спортивної та професійно-прикладної фізичної підготовки учнів. Їх спрямованість пов'язана із забезпеченням необхідної рухової активності.

Навчально-тренувальна діяльність є ефективним інструментом її реалізації, оскільки вона сприяє поступовому розвитку вольових та особистісних якостей дитини. Майбутній педагог повинен володіти як теоретичними знаннями, так і практичними прийомами організації навчально-тренувальної роботи, а також бути носієм впевненості та рішучості.

Ключові слова: навчально-тренувальна діяльність, школа, молодший школяр, впевненість, рішучість, формування вмінь.

ZOROCKINA Tetyana –

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Head of the Department of Primary and Special Education
Bohdan Khmelnytskyi Cherkasy National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6321-0852>
e-mail: zvezdochcina@vu.cdu.edu.ua

SKOROMNA Marianna –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the
Department of Pedagogical Technologies of Primary Education
State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University
named after K.D. Ushynskyi»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4633-2484>
e-mail: Skoromna.MV@pdpu.edu.ua

LITVIN Inna –

Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer
Department of Primary Education
Bohdan Khmelnytskyi Cherkasy National University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8946-1449>
e-mail: in.litvin19@vu.cdu.edu.ua

TRAINING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO FORM DECISION AND CONFIDENCE IN YOUNGER SCHOOLCHILDREN USING OF EDUCATIONAL AND TRAINING ACTIVITIES

The elementary school teacher is a key figure in that development, since the foundations of self-regulation and personal development are laid in the early school years.

The article reveals the preparation of future primary school teachers to form determination and confidence in younger schoolchildren using of educational and training activities.

The essence and significance of educational and training activities in school practice are considered. Its goals, functions and features are determined, and the main forms of organization are also highlighted. The role of educational and training activities in the formation of basic educational skills, strong-willed qualities, independence, determination and confidence in students is shown. The significance of this type of activity for the development of the personality of younger schoolchildren and successful socialization in the educational process is emphasized.

Educational and training activities are an effective means of forming determination and confidence. The article considers the areas of training future teachers to form determination and confidence in younger schoolchildren: theoretical training, methodological training, practical training, personal development of future teachers.

Effective means of educational and training activities are highlighted. It is determined how educational and training activities help children in elementary school.

Educational and training classes are the main form of certain classes for all students. Educational and training classes are based on the wide use of theoretical knowledge and methodological skills, the use of various means of physical culture, sports and professional and applied physical training of students. Their focus is related to ensuring the necessary motor activity.

Educational and training activities are an effective tool for its implementation, since it contributes to the gradual development of the child's strong-willed and personal qualities. The future teacher must possess both theoretical knowledge and practical techniques for organizing educational and training work, as well as be a carrier of confidence and determination.

Keywords: educational and training activities, school, junior schoolchild, confidence, determination, skill formation.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сучасна освіта орієнтована як на передачу знань, а й у розвиток у молодших школярів ключових особистісних якостей, які забезпечують успішність подальшого навчання та соціалізації. Серед таких якостей особливе місце займають рішучість та впевненість у власних силах. Ці характеристики допомагають дітям долати труднощі, виявляти ініціативу, не боятися помилок та досягати цілей. Формування даних якостей неможливе без цілеспрямованої роботи педагога, який має володіти відповідними методиками. Тому підготовка майбутніх вчителів початкової школи до реалізації цього завдання стає актуальною проблемою педагогічної науки та практики [4].

Рішучість визначається як здатність особистості до активних дій в умовах невизначеності та труднощів, а впевненість – як внутрішнє переконання у своїх можливостях. Для молодших школярів ці якості тісно пов'язані з позитивною самооцінкою, емоційною стійкістю та досвідом подолання посильних завдань.

Вчитель початкової школи виступає ключовою фігурою у тому становленні, оскільки у молодшому шкільному віці закладаються основи саморегуляції та особистісного розвитку [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основи реалізації підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування рішучості та впевненості у молодших школярів засобами навчально-тренувальної діяльності представлено в статтях Барбашова І., Бондар В., Вегера Н., Коваль Л., Коханко О., Нестеренко М. тощо.

Мета статті. Розглянути теоретичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до формування рішучості та впевненості у молодших школярів засобами навчально-тренувальної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Навчально-тренувальна діяльність є ефективним засобом формування рішучості та впевненості, оскільки вона:

- створює ситуацію вправ і тренувань, що повторюються, що дозволяють дітям закріплювати успішний досвід;
- забезпечує поступове ускладнення завдань, що розвиває наполегливість та прагнення до досягнення мети;

- формує позитивне ставлення до подолання труднощів;

- сприяє розвитку колективних форм взаємодії, які підтримують почуття впевненості [2].

Підготовка майбутніх педагогів до формування рішучості та впевненості у молодших школярів має включати такі напрямки:

1. Теоретична підготовка

- вивчення психолого-педагогічних засад формування вольових якостей;

- знайомство з методами мотивації та підтримки впевненості у дітей.

2. Методична підготовка

- освоєння методів організації навчально-тренувальної діяльності (ігри, вправи, тренінги, міні-проекти);

- моделювання педагогічних ситуацій, що вимагають формування рішучості у школярів (наприклад, робота з помилками, участь у змаганнях, публічні відповіді).

3. Практична підготовка

- проведення навчальних занять та практикумів, де майбутні вчителі розробляють та апробують завдання на розвиток впевненості;

- включення студентів до педагогічної практики з аналізом успішних прийомів роботи.

4. Особистісний розвиток майбутніх педагогів [3].

Вчитель, який сам виявляє рішучість та впевненість, стає прикладом для молодших школярів. Тому важливо розвивати у студентів здатність до самоорганізації, стресостійкість, навички позитивного спілкування та лідерства.

До ефективних засобів навчально-тренувальної діяльності можна віднести:

- рольові та ділові ігри, що розвивають уміння приймати рішення;

- тренінгові вправи, створені задля подолання страху помилки;
- колективні творчі завдання, які формують впевненість через співпрацю;
- змагальні форми діяльності, що стимулюють наполегливість;
- рефлексивні завдання, які дозволяють дітям усвідомлювати свій прогрес та успіхи [5].

Навчально-тренувальна діяльність у школі – це особливий вид навчальної активності, спрямований формування у учнів стійких умінь і навиків рахунок багаторазового повторення, вправ і закріплення теоретичних знань практично.

У початковій школі навчально-тренувальна діяльність допомагає дітям:

- розвивати посидючість та увагу;
- долати страх помилок;
- формувати позитивний досвід успішного виконання завдань;
- виховувати впевненість та наполегливість [1].

Навчально-тренувальні заняття – основна форма визначених занять для всіх учнів. Навчально-тренувальні заняття базуються на широкому використанні теоретичних знань і методичних умінь, застосуванні різноманітних засобів фізичної культури, спортивної та професійно-прикладної фізичної підготовки учнів. Їх спрямованість пов'язана із забезпеченням необхідної рухової активності, досягненням і підтримкою оптимального рівня фізичної та функціональної підготовленості в період навчання; придбанням особистого досвіду вдосконалення та корекції індивідуального фізичного розвитку, функціональних і рухових можливостей; освоєнням життєво і професійно необхідних навичок, психофізичних якостей [6].

У структурі кожного навчально-тренувального заняття, як правило, виділяють три складові частини: підготовчу (розминку), основну і заключну. Зміст окремого тренувального заняття визначається спрямованістю розв'язуваних рухових завдань. Для спортивної практики не типово безліч основних завдань, намічених на окреме заняття. Підвищена складність вимог спортивного вдосконалення зобов'язує контролювати зусилля в кожному окремому занятті на відносно невеликому колі завдань. Нерідко основний зміст тренувального заняття може становити всього один вид рухової діяльності, наприклад кросовий біг. Підготовча і заключна частини заняття в даному випадку також будуються значною мірою на змісті бігу. При більш різноманітному змісті занять його структура ускладнюється, насамперед в основній частині, де більш складним стає порядок поєднання різних вправ, чергування навантажень і відпочинку [4].

Ефективність будь-якого навчально-тренувального заняття пов'язана в першу чергу з правильною постановкою його завдань. Спочатку з урахуванням завдань заняття визначається і розробляється зміст основної частини, а потім відповідно до нього підбирається матеріал для підготовчої і заключної частин. Зазвичай найбільш складні завдання, пов'язані з оволодінням новим

матеріалом, рухами великої координаційної складності, вирішують на самому початку основної частини уроку. При цьому дотримуються такої послідовності: ознайомлення, розучування, вдосконалення [1].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Формування рішучості та впевненості у молодших школярів – важливе педагогічне завдання, що вимагає особливої підготовки майбутніх учителів початкової школи. Навчально-тренувальна діяльність є ефективним інструментом її реалізації, оскільки вона сприяє поступовому розвитку вольових та особистісних якостей дитини. Майбутній педагог повинен володіти як теоретичними знаннями, так і практичними прийомами організації навчально-тренувальної роботи, а також бути носієм впевненості та рішучості. Тільки за таких умов можливе формування у молодших школярів активної, ініціативної та стійкої до труднощів особистості.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Барбашова І. А. Дидактика : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-ге вид., випр., доп. Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2011. 228 с.
2. Бондар В. І. Дидактика: підручник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ : Либідь, 2005. 264 с.
3. Коваль Л., Попова О., Вегера Н. С. Інтегровані уроки у початковій школі. Тернопіль-Харків: Ранок, 2010. 160.
4. Коваль Л. В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи: технологічна складова: монографія. Донецьк: Юго-Восток, 2009. 375 с.
5. Коханко О. Історичні аспекти розвитку інтегрованого підходу в освіті. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 17 «Теорія і практика навчання та виховання». Вип. 30. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. С. 97–103.
6. Нестеренко М. Трансформаційні зміни в професійній підготовці майбутніх педагогів у контексті впровадження ідей Концепції Нової української школи. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. Серія: Педагогічні науки : зб. наук. пр. Бердянськ : БДПУ, 2020. Вип. 1. С. 304–312.

REFERENCES

1. Barbashova, I. A. (2011). *Dydaktyka : navchal'nyy posibnyk dlya studentiv vyshchyykh navchal'nykh zakladiv* [Didactics: a textbook for students of higher educational institutions]. 2-he vyd., vypr., dop. Donetsk : LANDON-KHKKH. 228. [in Ukrainian]
2. Bondar, V. I. (2005). *Dydaktyka: pidruchnyk dlya studentiv vyshchyykh pedahohichnykh navchal'nykh zakladiv* [Didactics: a textbook for students of higher pedagogical educational institutions]. Kyiv : Lybid'. 264 s. [in Ukrainian]
3. Koval', L., Popova, O., 3. Vehera, N. S. (2010). *Intehrovani uroky u pochatkoviy shkoli* [Integrated lessons in primary school]. Ternopil'-Kharkiv: Ranok. 160. [in Ukrainian]
4. Koval', L.V. (2009). *Profesiyna pidhotovka maybutnikh uchyteliv pochatkovoyi shkoly: tekhnolohichna skladova: monohrafiya* [Professional training of future primary school teachers: technological component]. Donetsk: Yugo-Vostok. 375. [in Ukrainian]
5. Kokhanko, O. (2019). *Istorychni aspekty rozvytku intehrovanoho pidkhodu v osviti* [Historical aspects of the development of an integrated approach in education].

Naukovyy chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 17 «Teoriya i praktyka navchannya ta vykhovannya». Vyp. 30. Kyiv : Vyd-vo NPU imeni M. P. Drahomanova. 97–103. [in Ukrainian]

6. Nesterenko, M. (2020). Transformatsiyni zminy v profesiynyi pidhotovtsi maybutnikh pedahohiv u konteksti vprovadzhennya idey Kontseptsiiy Novoyi ukrayins'koyi shkoly [Transformational changes in the professional training of future teachers in the context of implementing the ideas of the Concept of the New Ukrainian School]. Naukovi zapysky Berdyans'koho derzhavnoho peda hohichnoho universytetu. Seriya: Pedahohichni nauky : zb. nauk. pr. Berdyans'k : BDP. Vyp. 1. 304–312. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

ЗОРОЧКІНА Тетяна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри початкової і спеціальної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців.

СКОРОМНА Маріанна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогічних технологій початкової освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців.

ЛИТВИН Інна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри початкової освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх фахівців.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

ZOROCKINA Tetyana – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Primary and Special Education, Bohdan Khmelnytskyi Cherkasy National University.

Scientific interests: professional training of future specialists.

SKOROMNA Marianna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Pedagogical Technologies of Primary Education State Institution «South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynskiy».

Scientific interests: professional training of future specialists.

LITVIN Inna – Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer Department of Primary Education Bohdan Khmelnytskyi Cherkasy National University.

Scientific interests: professional training of future specialists.

Стаття надійшла до редакції 15.08.2025 р.

Стаття прийнята до друку 29.08.2025 р.

УДК 378.811.35

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-220-383-389

ЖУКЕВИЧ Ірина –

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри гуманітарного спрямування №3

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4109-4336>

e-mail: i.zhukovykh@ukr.net

СПІРІЧЕВА Ольга –

старший викладач спеціальної кафедри №1

Інституту Управління державної охорони України

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5686-0024>

e-mail: spire3108@ukr.net

ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття присвячена проблемі застосування хмарних технологій у контексті навчання англійської мови. Метою статті є обґрунтування методологічних підходів до використання хмарних технологій у вищих навчальних закладах. Завдання дослідження включають виявлення основних видів та форм хмарних технологій, їхніх характеристик та аналіз застосування в освітніх процесах. Розглянуто сутність концепції використання хмарних технологій у навчанні англійської мови. Досліджено та проаналізовано основні форми та їхні характеристики для ефективного використання як під час аудиторної так і позааудиторної роботи студентів. Зазначено не тільки їхні позитивні характеристики, а й їх мотивуючий фактор. Оскільки хмарні технології є прогресивним засобом роботи з інформацією, вони надають можливості вивчення англійської мови за допомогою різних технічних засобів, технологій, форм, дозволяючи користуватися зручними та звичними гаджетами у зручний час. Деякі хмарні технології дозволяють використовувати шкали оцінювання результатів навчання студентів відповідно до встановлених оцінок. Реалізація цього критерію дозволяє викладачеві проаналізувати проведені заняття та виконані завдання, а студентам аналізувати та виправляти свої помилки.

Розглянуто різні види та форми хмарних технологій, а також з'ясовано функціональні характеристики, основними з яких є: розповсюджувати матеріали, завантажувати та ділитися матеріалом, аудіо- та відеофайлами, посиланнями на зовнішні ресурси; керувати завданнями та оцінюванням: створювати, призначати, збирати та оцінювати завдання в цифровому форматі, часто з автоматичним зворотним зв'язком для певних типів; відстежувати прогрес студентів: контролювати індивідуальну та групову успішність, надаючи інформацію про сфери, де студентам може знадобитися більше підтримки; сприяти комунікації: пропонувати форуми, функції чату та дошки оголошень для належної взаємодії між викладачами та студентами, а також між самими студентами; інтегрувати різні інструменти: багато платформ дозволяють інтеграцію інших хмарних програм та інструментів тощо. Хмарні навчальні середовища стають дедалі важливішими у сучасній освіті, надаючи такі переваги, як